

LLENGUATGE INCLUSIU I NO SEXISTA

PRESENTACIÓ

- El compromís de l'ICAB amb la no discriminació i la igualtat d'oportunitats entre dones i homes ja es va fer palès amb l'aprovació del *Pla d'Igualtat 2018-2021 "Cada dia és 8 de març"*.
- Arribar a la plena igualtat de gènere implica dur a terme canvis a molts nivells, inclòs el llenguatge. Les nostres eleccions lingüístiques, l'ús que fem del llenguatge, són també reflex del nostre posicionament en relació a la igualtat entre dones i homes.
- Aquesta *guia* pretén ser un instrument que contribueixi a l'ús de termes i expressions lliures de sexisme, superant un ús no inclusiu del llenguatge que invisibilitza i discrimina a les dones; i ho vol fer des d'una doble estratègia:
  - Amb la presa consciència de que la forma de comunicar-nos pot ser discriminatòria i excloent.
  - Facilitant recursos que permetin assolir una comunicació inclusiva i no sexista, que visibilitzi i reconegui per igual a dones i a homes i que eviti ambigüitats.

La **Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la Igualtat efectiva entre dones i homes**, fa referències explícites a la necessitat inajornable d'implantar el llenguatge inclusiu i no sexista en tots els àmbits de la societat.

CONTINGUTS

I. Llenguatge i igualtat de gènere

- I.1. L'androcentrisme i el sexisme
- I.2. Desconstruint els falsos arguments contra l'ús no sexista del llenguatge

II. Recursos per a l'ús no sexista del llenguatge

- II.1. Ús de la forma femenina
- II.2. Genèrics, col·lectius, abstractes i altres expressions
- II.3. Formes dobles

III. Orientacions per l'ús d'una comunicació inclusiva i no sexista

- III.1. Diferents recursos per a diferents documents

IV. Tractament no-sexista de les imatges

V. Glossari de termes/guia d'alternatives per l'ús inclusiu i no sexista del llenguatge

VI. Recursos i referències bibliogràfiques

I. LLENGUATGE I IGUALTAT DE GÈNERE

- El llenguatge no és neutral ni secundari.
- El llenguatge és reflex de la societat que l'utilitza i alhora influeix en les actituds, els comportaments i les percepcions socials de les persones que l'integren.
- El llenguatge vehicula el nostre pensament, l'organitza i estructura, incorporant creences, valors, prejudicis i estereotips.
- La pràctica discriminatòria que implica l'ús androcèntric i sexista del llenguatge és reflex de la nostra societat.

I.1. L'androcentrisme i el sexisme al llenguatge (1)

El gènere no és el sexe

- El **sexe** remet a les característiques biològiques que defineixen un ésser humà com a home o dona
- El **gènere** és un concepte que remet a les diferències, socialment construïdes, que la societat assigna a dones i homes de manera diferenciada, que han estat apreses, canvien amb el temps i presenten grans variacions tant entre diverses cultures com dins d'una mateixa cultura.

- El **sexisme** refereix al conjunt d'actituds que es caracteritza pel menyspreu o la desvaloració del que són i fan les dones, com a resultat d'una ideologia basada en la superioritat masculina sobre les dones.
- El **sexisme el llenguatge** es posa de manifest quan en el discurs, el text o el missatge s'utilitzen estructures o paraules que tendeixen a menystenir o desvalorar un dels dos sexes, habitualment les dones.

I.1. L'androcentrisme i el sexisme al llenguatge (2)

- L'**androcentrisme** és una visió del món i de la cultura centrada en el punt de vista masculí. És una manera de veure i entendre la realitat social que pren l'home i el masculí com a referència universal, com a centre i com a mesura de totes les coses, obviant, les experiències i els coneixements femenins, fins i tot la seva pròpia presència.
- L'**androcentrisme al llenguatge** es manifesta quan s'ofereix únicament la representació masculina de la realitat i s'invisibilitzen o es fa difícil imaginar en un àmbit determinat la presència o l'actuació de les dones. Això es produeix, per exemple, a través de l'ús del masculí com a genèric.

El gènere gramatical

Des d'un punt de vista lingüístic, el gènere és una característica gramatical que classifica als substantius (de manera inherent) i als articles, adjectius, pronoms i participis (condicionats sintàcticament per la concordança establerta amb el substantiu), en el cas del català, en dos grups: masculí i femení. No tenen gènere els adverbis i els verbs (excepte el participi) i alguns termes que tenen gènere neutre.

El gènere gramatical fa referència a les paraules, la paraula *xocolata* és de gènere femení en català però *chocolate* és masculí en castellà. Aquesta característica és pròpia de les llengües romàniques.

En català (i en castellà), la categoria no marcada és la masculina. És per aquest motiu que el gènere masculí no només s'utilitza com a específic (per referir-se als homes), si no que, amb molta freqüència, es fa ús del mateix com a genèric per referir-se conjuntament a homes i dones o a persones indeterminades.

Però l'ús del gènere masculí com a genèric invisibilitza i/o exclou les dones del discurs. Aquesta invisibilització té les seves arrels en l'androcentrisme i el sexisme que travessen totes les dimensions de la nostra societat.

I.1. L'androcentrisme i el sexisme al llenguatge (3)

Són exemples d'usos sexistes i androcèntrics del llenguatge:

❑ L'ús indiscriminat del masculí com genèric

- Ús de substantius en masculí per referir-nos a homes i dones indistintament: *els directors, els socis*, etc.,.
- Masculinització sistemàtica dels càrrecs de representació i participació : *secretari de la comissió, membre del grup de treball*, etc.
- Ús habitual d'expressions pretesament inclusives: *tots*, en lloc de *tothom*, etc.

❑ El salt semàntic

Ús del masculí com a genèric i, en el mateix context, més endavant, utilitzar-lo com a específic.

Llenguatge inclusiu	Llenguatge no-inclusiu
Els treballadors i les treballadores poden gaudir de baixes per naixement de fills o filles . En el cas dels treballadors tenen dret a la baixa de paternitat.	Els treballadors poden gaudir de baixes per naixement de fills . <u>En el cas dels treballadors tenen dret a la baixa de paternitat.</u>

I.1. L'androcentrisme i el sexisme al llenguatge (4)

❑ Preferència en l'ordre de presentació

Consisteix a anteposar per norma, i sense justificació gramatical, el terme masculí al femení. Així no es respecta l'ordre alfabètic o de jerarquia professional en una enumeració de persones d'ambdós sexes, prioritzant els individus de sexe masculí.

Llenguatge inclusiu	Llenguatge no-inclusiu
La directora de comunicació Sra. Baqués i el director de màrqueting, Sr. Vendrell, van presentar la nova campanya.	El director de màrqueting, Sr. Vendrell, i la directora de comunicació, Sra. Baqués, van presentar la nova campanya.

❑ Duals aparents

Ús d'adjectius i noms amb diferent valor semàntic si es refereixen a homes o a dones. Així tenen significat diferent: secretari que designa un alt càrrec i secretària que refereix a qui exerceix funcions administratives. O parell de termes on el femení té un significat inferior o negatiu respecte al masculí, així:

home públic / dona pública
individu / **indivídua**

I.1. L'androcentrisme i el sexisme al llenguatge (5)

□ Asimetries en el tractament (1)

- Ús de formes asimètriques per nombrar categories, llocs de treball, etc., fent servir el masculí de manera general excepte quan es tracta de categories o llocs de treball usualment feminitzats: *directors, responsables, tècnics*, etc. però *administratives, secretàries, assistentes*, etc.
- Tractament diferenciat en la qualificació de dones i homes en funció de la seva pertinença a un sexe o un altre, associant al sexe masculí les característiques humanes més properes a la força física, a la feina intel·lectual o al món laboral, mentre que en relació al sexe femení es consideren qüestions referides als sentiments, l'estètica o el món domèstic.

Llenguatge inclusiu	Llenguatge no-inclusiu
L'àrea de comunicació l'integren un economista, tres comunicadores socials i una administrativa.	L'àrea de comunicació la integren un economista i quatre dones.
Van participar la rectora i destacats investigadors (<i>si només són homes</i>) o	Van participar destacats investigadors i una elegant rectora.
Van participar la rectora i destacat personal investigador (<i>si hi ha homes i dones</i>) o	
Van participar la rectora i investigadors i investigadores destacats (<i>si volem subratllar la presència de dones</i>).	

- Es pressuposa que els subjectes a què es fa referència són d'un sexe concret.

Llenguatge inclusiu	Llenguatge no-inclusiu
L'assegurança cobreix a la persona assegurada i la seva parella	L'assegurança cobreix als afiliats i les seves cònjuges

I.1. L'androcentrisme i el sexisme al llenguatge (6)

□ Asimetries en el tractament (2)

- Ús de formes de tractament i cortesia que presenten la dona en relació de dependència respecte a l'home, com *el Sr. Baqués i la seva esposa*; o dissimètricament respecte al tractament masculí, els homes són *senyor* en tots els casos mentre les dones no casades són *senyoretas*.
- Ús només del cognom per parlar d'un home, mentre que quan es parla d'una dona s'utilitza o bé només el nom, o bé el nom i el cognom, o bé el cognom precedit de l'article femení *la*.

Llenguatge inclusiu	Llenguatge no-inclusiu
Ha participat la família Galera-Castany	Han participat els Galera
Han participar el Sr. Galera i la Sra. Castany	Han participat els senyors Galera
Han participat els Galera-Castany	
Tant Maragall com Rodoreda	Tant Maragall com la Rodoreda
Joan Maragall i Mercè Rodoreda	Maragall i Mercè Rodoreda
El Dr. Llull i la seva secretària, la Sra. Llach	El Dr. Llull i la seva secretària, l'Anna

Totes aquestes asimetries s'ha d'evitar utilitzant una designació paral·lela.

I.1. L'androcentrisme i el sexisme al llenguatge (7)

❑ Denominació sexuada

- Utilitzar el substantiu genèric "dona" acompanyat d'una altra qualitat que redunda en la seva condició sexuada. Així: “*Les dones treballadores*” en lloc de “les treballadores”.
- Utilitzar la fórmula “home/dona” malgrat existeixi la forma específica per referir-nos a la dona.

Llenguatge inclusiu	Llenguatge no-inclusiu
Els treballadors i les treballadores d'aquesta empresa	Els treballadors, homes i dones, d'aquesta empresa

- Referir-se a les dones com a un col·lectiu diferenciat dins la societat, com si no formessin part d'altres col·lectius o grups amb característiques i condicions específiques:

Llenguatge inclusiu	Llenguatge no-inclusiu
Es van manifestar treballadors i treballadores, persones aturades i sindicalistes.	Es van manifestar treballadors, aturats, dones i sindicalistes.

I.2. Desconstruint els falsos arguments contra l'ús no sexista del llenguatge

Bloguero/a
Femicidio
Monoparental
WiFi
Tuitear

- El llenguatge és un instrument eficaç de comunicació però també de poder, ja que és tant un vehicle d'idees i pensaments, com un vehicle que ajuda a perpetuar-los. En una societat en què la dona ha exercit un paper de subordinació respecte a l'home, el llenguatge ha representat aquesta situació de dependència contribuint a reforçar-la.
- La llengua no és sexista en sí mateixa, si no que fem un l'ús sexista de la llengua. El llenguatge és un codi arbitrari per les limitacions que la gramàtica imposa, però no és immutable. En tant que producte social, el llenguatge canvia i evoluciona en paral·lel als canvis i l'evolució social. Algunes transformacions de la nostra realitat fan necessari un progressiu replantejament de les pràctiques lingüístiques. No fa tan temps les dones tenien títol de "llicenciat" i encara hi ha dones que són "advocats".
- Trobem però persones o sectors que esgrimeixen diversos arguments en contra de l'ús de llenguatge inclusiu i no sexista, però tots ells poden ser contestats. La resistència al canvi, sovint, no és d'ordre lingüístic si no social. La nostra llengua compta amb els recursos necessaris per a visibilitzar les dones i evitar un tracte exclouent o discriminatori.
- En qualsevol cas, hauríem d'utilitzar llenguatge inclusiu i no sexista no merament com una formalitat, com el simple compliment d'un mandat legal o un deure moral, si no com una expressió explícita d'un compromís amb els valors socials de la igualtat i la no discriminació per raó de sexe.

I.2. Desconstruint els falsos arguments contra l'ús no sexista del llenguatge (2)

Falsos arguments	Deconstrucció
Va en contra del principi d'economia del llenguatge (comunicar-se amb el menor nombre de paraules possibles).	<ul style="list-style-type: none"> • La llengua ens ofereix recursos que possibiliten evitar els usos discriminatoris sense alentir o recarregar el discurs, ans al contrari, molts es caracteritzen per la seva brevetat. • L'economia del llenguatge només té sentit si el text presenta una expressió adequada i no ambigua. • No hauria de plantejar-nos problemes incrementar el nombre de paraules d'un text per fer-lo inclusiu si això contribueix a donar una visió el més ajustada i propera a la realitat que volem reflectir.
Dificulta la comprensió	<ul style="list-style-type: none"> • Si utilitzem adequadament els recursos lingüístics el text no té per què veure's enfarfegat ni dificultada la seva comprensió, ans el contrari, pot reflectir millor la realitat i connectar millor amb tothom a qui va dirigit.
L'ús de termes genèrics o neutres genera impersonalització	<ul style="list-style-type: none"> • Aquesta percepció és cultural i subjectiva i no justifica un ús exclouent i discriminatori del llenguatge.
Hi ha altres prioritats en el camí cap a la igualtat	<ul style="list-style-type: none"> • En la mesura que el llenguatge influeix els comportaments i conductes personals i col·lectives, usar un llenguatge no sexista i inclusiu ens apropa a la fita de la igualtat entre dones i homes.
Com no hi ha mala intenció, no és necessari	<ul style="list-style-type: none"> • Segurament resulta difícil trobar casos d'un ús sexista del llenguatge deliberat, però els efectes són els mateixos la invisibilització de les dones.

II. RECURSOS PER A L'ÚS NO SEXISTA DEL LLENGUATGE

II.1. Ús de la forma femenina

- Quan ens referim a una persona concreta, cal utilitzar la forma masculina o femenina d'acord amb el sexe d'aquesta persona. Si sabem que fa referència a una dona respectarem la concordança de l'article, els adjectius, etc. amb el substantiu.
- En el cas de noms de professions, càrrecs i places, aquestes s'usaran en la seva forma femenina.

Sra. Elisa Sagrera, consellera
Immaculada Segarra, advocada

- Quan hi ha una única forma per al masculí i per al femení (noms invariables), l'article —determinat o indeterminat— sovint és l'element diferenciador. Utilitzarem articles femenins i les formes femenines dels numerals i dels adjectius indefinits quan ens referim a persones de sexe femení.

La nova gerent	El nou gerent
La cap	El cap
Dues auxiliars d'administració	Dos auxiliars d'administració
La millor estudiant	El millor estudiant

II.2. Genèrics, col·lectius, abstractes i altres expressions

El mots genèrics, col·lectius, abstractes i altres expressions amb referents no personals ens permeten expressar de manera alternativa allò que volem comunicar sense fer servir marques de gènere i simplifiquen la construcció de la frase ja que no és necessària la doble forma.

II.2.1. Mots genèrics, col·lectius i abstractes (1)

❑ Mots genèrics

Els mots genèrics són substantius que, independentment del seu gènere gramatical, es refereixen indiferentment a dones i homes, així evitem esmentar els dos gèneres.

Llenguatge inclusiu: Mots genèrics	Llenguatge no-inclusiu
La plantilla, el personal	Els treballadors
La clientela	Els clients
La competència	Els competidors
El jovent, la joventut	Els joves
L'associació	Els socis
Els infants, les criatures	Els nens

II.2. Genèrics, col·lectius, abstractes i altres expressions (2)

II.2.1. Mots genèrics, col·lectius i abstractes (2)

❑ Mots genèrics més adjectiu o frase subordinada

Amb mots com persona, part, personal, cos o equip amb un adjectiu o amb una frase subordinada que els qualifiquin poden formar expressions vàlides per a dones i homes. Hi ha forces expressions formulades amb aquests termes que són d'ús molt comú en el llenguatge administratiu o normatiu.

Llenguatge inclusiu: Mots genèrics més adjectiu o frase subordinada	Llenguatge no-inclusiu
La part denunciant	Els denunciants
El personal d'administració, l'equip d'administració	Les administratives
El personal operari	Els operaris
La persona interessada	L'interessat
El cos interí, el personal interí	Els interins
La població destinatària	Els destinataris
La persona sol·licitant	El sol·licitant
El cos tècnic d'especialistes	Els tècnics especialistes

II.2. Genèrics, col·lectius, abstractes i altres expressions (3)

II.2.1. Mots genèrics, col·lectius i abstractes (3)

❑ Mots col·lectius

Els mots col·lectius són substantius que designen en singular conjunts d'entitats, i que ens permeten evitar que haguem d'esmentar tots dos gèneres.

ciutadania, població, plantilla, voluntariat
funcionariat, professorat, adolescència, descendència

Les denominacions d'activitats permeten fer referència al conjunt de dones i homes que s'hi dediquen i les denominacions de les titulacions permeten referir a les persones titulades, evitant en tots dos casos les marques de gènere.

Llenguatge inclusiu: Mots col·lectius	Llenguatge no-inclusiu
Advocacia	Advocats
Empresariat	Empresaris
Docència	Professors
Enginyeria tècnica	Enginyer tècnic

Quan fem servir mots col·lectius, s'ha de tenir en compte que no sempre es poden utilitzar en tots els contextos ni que poden sempre substituir a les formes concretes.

II.2. Genèrics, col·lectius, abstractes i altres expressions (4)

II.2.1. Mots genèrics, col·lectius i abstractes (4)

❑ Mots abstractes

Termes que s'utilitzen per a al·ludir al càrrec, professió, ofici, titulació, etc. i no a la persona que l'ocupa o l'exerceix:

alcaldia, gerència, presidència
direcció, inspecció,
llicenciatura, doctorat

Els genèrics, col·lectius, abstractes i altres expressions sense marca de gènere s'han d'utilitzar anant amb compte que funcionen adequadament en el context en el qual s'utilitzen, que no modifiquen el significat o que creen construccions agramaticals. No es tracta d'aplicar indiscriminadament aquestes formes sinó recórrer-hi quan siguin idònies.

II.2. Genèrics, col·lectius, abstractes i altres expressions (5)

II.2.2. Frases i perífrasis

Es poden evitar les marques de gènere mitjançant petites modificacions en la redacció. En aquests casos la màxima es no dificultar la comprensió del text amb una redacció enfarfegada.

Llenguatge inclusiu: Frases i perífrasis	Llenguatge no-inclusiu
Us donem la benvinguda	Benvinguts
Aquest any han rebut el premi	Aquest any han estat premiats
Quan es presenti una sol·licitud es pot demanar la copia	El sol·licitant pot demanar la copia
Dades de qui signa l'imprès	Dades del signant de l'imprès

II.2.3. Adjectius invariables

En alguns contextos, els adjectius invariables poden substituir expressions amb marca de gènere.

Llenguatge inclusiu: Adjectius invariables	Llenguatge no-inclusiu
Drets humans	Drets de l'home
Informe mèdic	Informe del metge
Règim funcional	Règim dels funcionaris
Programa infantil	Programa per a nens

II.2. Genèrics, col·lectius, abstractes i altres expressions (6)

II.2.4. Sintagmes nominals

Els sintagmes nominals permeten evitar la marca de gènere present en adjectius i participis al substituir-los per un grup de paraules el nucli del qual és un substantiu o una paraula substantivada neutra.

Llenguatge inclusiu: Sintagmes nominals	Llenguatge no-inclusiu
amb empadronament a Barcelona	empadronat a Barcelona
amb minusvalidesa	minusvàlid
amb naixement el dia	nascut el dia
amb autorització	autoritzat

II.2.5. Pronoms (qui, es, si, vós/us)

Els pronoms ens permeten evitar igualment les marques de gènere i el desdoblament alleugerint el text.

Llenguatge inclusiu: Pronoms	Llenguatge no-inclusiu
(tothom) qui participi	els que participin
qui vulgui assistir	els que vulguin assistir
qui liciti	els licitadors
han de pactar entre si	han de pactar entre ells
us donem la benvinguda a l'associació	Benvingut a l'associació
us saluda atentament	el saluda atentament
us han seleccionat	heu estat seleccionats

II.2. Genèrics, col·lectius, abstractes i altres expressions (7)

II.2.6. Indefinits asexuals (cada, qualsevol, la resta)

Llenguatge inclusiu: indefinits asexuals	Llenguatge no-inclusiu
qualsevol membre del Consell /o cada membre del Consell la resta de membres	tots els membres del Consell els altres membres

II.2.7. Expressions neutres o despersonalitzades

Llenguatge inclusiu: Expressions neutres o despersonalitzades	Llenguatge no-inclusiu
Nom	Sr., Sra.
Redactat per/Redacció a càrrec de	Redactors
Signatura	El signant
Sol·licituds	Sol·licitants
Autoria	Autors
Amb la participació de	Participants
Amb la col·laboració de	Col·laboradors
Persones destinatàries	Destinataris
Sota la coordinació de	Coordinador

II.2.8. Omissió del determinant

Llenguatge inclusiu: omissió del determinant	Llenguatge no-inclusiu
Vocal de la comissió de prevenció Representants del sindicat	El vocal de la comissió de prevenció Els representants del sindicat

II.3. Formes dobles

Quan per allò que volem expressar o descriure resulta d'interès remarcar o emfatitzar la referència a dones i homes, o quan el context no ens permet fer servir formes genèriques o despersonalitzades, podem optar per fer servir les formes dobles, femenina i la masculina, especialment en singular. La referència a tots dos sexes es pot fer de dues maneres: amb les formes senceres i amb les formes abreujades.

II.3.1. Formes senceres (1)

Les formes dobles senceres no presenten el terme femení com a subordinat o afegit del masculí, i tenen l'avantatge respecte de les formes dobles abreujades, que es poden llegir amb més facilitat i s'apropen més al llenguatge comú. En les formes senceres, el terme masculí i el femení s'uneixen amb les conjuncions *i* o bé *o* sense un ordre establert.

Els treballadors i les treballadores
Les treballadores i els treballadors

En el cas de la salutació en una carta o circular, la forma masculina i la femenina també es poden escriure separades per una barra inclinada o bé per una coma.

Amigues, amics,
Amics / amigues,

II.3. Formes dobles (2)

II.3.1. Formes senceres (2)

També es pot repetir l'adjectiu, de forma excepcional, quan es tracta de les salutacions de les cartes o a l'inici d'una intervenció pública oral. Qualsevol d'aquestes formes seria vàlida:

Benvolgudes sòcies i benvolguts socis,
Benvolgudes sòcies, benvolguts socis,
Benvolguts socis i benvolgudes sòcies,
Benvolguts socis, benvolgudes sòcies,
Benvolguts socis i sòcies,
Benvolgudes sòcies i socis

❑ L'ordre

Sovint es posa el masculí i després el femení però no hi ha cap norma lingüística que ho justifiqui. És recomanable alternar l'ordre dels gèneres al llarg del textos per no establir una jerarquització de gènere.

Els tècnics i les tècniques
Les tècniques i els tècnics

II.3. Formes dobles (3)

II.3.1. Formes senceres (3)

❑ La concordança: els determinants

L'article té flexió de gènere i nombre i, per tant, ha de concordar amb el substantiu que acompanya.

En el cas dels articles determinants coordinats amb la conjunció i, és convenient no estalviar-ne cap en les dobles formes.

Els advocats i les advocades
Les advocades i els advocats

En el cas dels articles determinants coordinats amb la conjunció o, i per evitar que dones i homes puguin ser considerats dos col·lectius diferenciats, quan és parlar de dones i homes conjuntament, resulta convenient doblar el nom però no l'article.

Correspon als delegats o delegades
i no, "*Correspon als delegats o les delegades*" ja que pot donar a entendre que un col·lectiu exclou a l'altre.

Si un mot té la mateixa forma per al masculí i el femení, l'article ha de mantenir la forma doble. Totes les possibilitats són correctes tant si s'enumera primer el femení com el masculí.

Una cap o un cap de servei
Un cap o una cap de servei
Una o un cap de servei
Un o una cap de servei

II.3. Formes dobles (4)

II.3.1. Formes senceres (4)

❑ La concordança: les formes invariables i els determinants

Hi ha paraules que sense variar la forma poder referir-se al femení i al masculí. En aquests casos és l'article el que marca el gènere i caldrà doblar-lo en la seva forma femenina i masculina.

Els i les representants

Un o una agent

El o la portantsveus

En alguns casos, en singular, la mateixa forma serveix per als dos gèneres ja que l'article s'apostrofa.

L'agent

L'auxiliar

II.3. Formes dobles (5)

II.3.1. Formes senceres (5)

❑ La concordança: els adjectius i participis

Quan fem servir denominacions dobles, en masculí i en femení, i apareixen adjectius o participis, no és necessari que també tinguin una forma doble. Podem usar una única forma, tant en singular com en plural, i seria recomanable que aquesta concordi amb el substantiu més proper.

Les escriptores i els escriptors guardonats
Els escriptors i les escriptores guardonades

Malgrat això, si en el context en que s'utilitza, la interpretació gramatical pot induir a l'error o la ambigüitat, es proposa que la concordança de l'adjectiu es faci amb el terme masculí, que en aquest cas s'escriurà preferentment abans del femení. Així, si ens referim tant a les escriptores com als escriptors guardonats la estructura més idònia és: “*els escriptors i les escriptores guardonats*” i no, “*els escriptors i les escriptores guardonades*” perquè la interpretació gramatical és que de “les escriptores” només ens referim a les guardonades, ni “*les escriptores i els escriptors guardonats*” perquè podria interpretar-se, el contrari, que “dels escriptors” només ens referim als guardonats.

Similar situació es produeix en els termes compostos relatius a professions i càrrecs, on és recomanable repetir l'adjectiu, si és variable, tant en singular com en plural per no induir a errors. Aquesta repetició no és necessària si l'adjectiu és invariable.

Enginyera agrònoma o enginyer agrònom
Directora o director general
Graduat o graduada social

II.3. Formes dobles (6)

II.3.1. Formes senceres (6)

❑ La concordança: les preposicions

Quan les preposicions precedeixen una forma doble, no cal repetir-les. Es poden usar els articles per a cadascuna de les formes precedint la preposició només la primera forma.

Signatura **de la** directora o **el** director
Per als socis i **les** sòcies

Podem igualment utilitzar la preposició i únicament l'article corresponent al primer element enumerat.

Signatura **del** director o directora
Per als socis i sòcies

❑ La concordança: els verbs

Quan el subjecte està format per dos elements coordinats per la conjunció *o*, el verb pot fer la concordança en singular o en plural.

- La concordança en singular remarca que es tracte d'elements excloents (només un dels dos elements intervé).

El president o la directora **ha** de fer el discurs.

- La concordança en plural posa èmfasi en el caràcter alternatiu, pot intervenir un element o l'altre.

El president o la directora **han** de fer el discurs.

Quan fem servir formes dobles per referir-nos a una única realitat el verb es manté en singular.

El president o la presidenta **ha** de fer el discurs.

II.3. Formes dobles (7)

II.3.2. Formes abreujades (1)

El recurs de la forma abreujada s'hauria de limitar preferentment als textos breus (impresos, instàncies, etc.) i esquemàtics (llistes, taules, gràfics, etc.), on s'usa amb la finalitat d'estalviar espai. L'ús de la barra no és adequat en textos més amplis o d'un altre tipus on són preferibles altres recursos. Si s'utilitza en textos llargs dificulta la comprensió i entrebanca la lectura.

□ La representació

S'escriu sencera la forma masculina i, tot seguit, separada per una barra inclinada, la terminació femenina. Hi ha però algunes variants:

- Si hem d'afegir a la forma masculina la lletra *-a*, la posem després de la barra: *President/a*; o *Director/a*
- Si el masculí acaba en *-e* o *-o* i el femení en *-a*, escrivim una *a* després de la barra: *Mosso/a*; o *Ministre/a*
- Si hem d'afegir més d'una lletra a la forma masculina, després de la barra escrivim l'última lletra que es repeteix i les afegides: *Líder/essa*; o *Metge/essa*
- Si per formar la forma femenina canvia la grafia de la masculina, després de la barra escrivim la vocal tònica i les lletres que la segueixen: *Empleat/ada*; o *Operari/ària*
- Pel que fa als plurals, s'escriu la terminació del femení plural a partir de la vocal tònica, com: *Directors/ores*; o *Secretaris/àries*
- En el cas de masculins monosíl·labs, si canvia tota la paraula o l'estalvi és mínim, la forma femenina s'ha de reproduir sencera. La norma aplica per a singulars i plurals, com: *Pare/mare*; o *Soci/sòcia*
- Si es tracta d'una paraula genèrica la barra s'utilitza amb determinant, com: *Els/les membres*

II.3. Formes dobles (8)

II.3.2. Formes abreujades (2)

❑ L'ordre

En general, escriurem primer la forma masculina sencera i després la terminació femenina:

Director/a
Advocat/ada

En els casos en què reproduïm les dues formes senceres, podem alternar-les:

Soci/sòcia,
sòcia/soci

❑ La concordança

Convé evitar les formes dobles abreujades quan hi ha elements en concordança. En aquests casos cal buscar una redacció alternativa, però si no és possible es pot doblar només la forma del substantiu.

La persona guardonada
L'escriptora o l'escriptor guardonat
L'escriptor o l'escriptora guardonada
L'escriptor/a guardonat/da

L'ús del signe de l'arrova (@) no és en absolut recomanable, entre altres raons, perquè no és cap signe lingüístic i, en conseqüència, no és una solució adequada.

III. ORIENTACIONS PRÀCTIQUES PER A L'ÚS NO SEXISTA DEL LLENGUATGE

- El compromís amb la no discriminació i la igualtat d'oportunitats entre dones i homes requereix d'una pràctica comunicativa que utilitzi llenguatge, continguts i imatges no sexistes i inclusives.
- Les practiques lingüístiques no sexistes no han de quedar limitades a una qüestió purament formal, sinó que s'ha de vetllar per a l'eradicació del sexisme en els continguts i les imatges que acompanyen els textos.
- Com en altres àmbits, el llenguatge sexista que s'utilitza al món del treball no només contribueix al manteniment dels estereotips i dels rols de gènere tradicionals, i invisibilitza la presència de les dones, si no que afavoreix la discriminació i la desigualtat d'oportunitats entre dones i homes.
- La utilització del llenguatge inclusiu i no sexista ha de ser transversal a l'organització, fent-se present en tots els àmbits i tant en les relacions i la comunicació interna: en les comunicacions, protocols i instruccions, etc., o en les relacions i comunicacions amb socis i sòcies; com en les relacions i la comunicació externa: material de màrqueting, publicitat (anuncis, tríptics, rètols), web, etc.

III.1. Diferents recursos per a diferents documents (2)

- En la redacció de documents s'han de valorar les diverses possibilitats i recursos que ens ofereix la llengua i aplicar les estratègies més idònies, evitant les expressions forçades o artificioses que dificulten la compressió del text, i sempre mantenint la coherència interna al llarg del document.
- En l'elecció d'estratègies s'han de considerar diferents factors que afecten al document: la llargada del text, el tipus de document, l'autoria i la intenció del text, i l'audiència a qui va dirigit.
- El principal objectiu de la comunicació és transmetre un missatge. El text ha de fer palès que es parla de dones i homes d'una manera igualitària i que unes i altres reben el mateix tractament però la forma en que ho fem ha de garantir la llegibilitat. En una llengua en que molts elements varien segons el gènere (noms, adjectius, articles, pronoms), fer servir les formes masculines i femenines per a tots ells pot complicar la redacció i dificultar la comprensió del text.

III.1. Diferents recursos per a diferents documents (2)

III.1.1. Textos tancats adreçats a persones determinades (1)

- Són **textos tancats** aquells que van destinats o fan referència a una persona o persones determinades, per tant, hem d'adaptar el tractament i la redacció a la condició d'home o dona d'aquesta o aquestes persones i respectar la concordança de l'article i els adjectius amb el subjecte.
- Entre els textos tancats més freqüents: **cartes, circulars, comunicacions electròniques, contractes**, etc.
- Si ens adrecem a un conjunt conegut de persones, o quan fem servir una plantilla, el més idoni és editar documents personalitzats: per fer-ho podem, per exemple, aprofitar els mitjans informàtics que ho permeten.
- Si es tracta d'un text que ha de perdurar en el temps haurien de considerar alternatives que contemplin els dos sexes.

No s'ha d'utilitzar el tractament *senyoreta*, atès que comporta una discriminació respecte del masculí, que no distingeix els homes casats dels que no ho són. El correcte és emprar senyora com a tractament femení de respecte per a totes les dones, amb independència del seu estat civil.

III.1. Diferents recursos per a diferents documents (3)

III.1.1. Textos tancats adreçats a persones determinades (2)

A continuació un exemple de com millorar la redacció d'una carta adreçada a una persona determinada:

Llenguatge inclusiu: Expressions neutres o despersonalitzades	Llenguatge no-inclusiu
<p>Benvolguda Sra. Peris,</p> <p>Li comuniquem que el seu article ha estat seleccionat per a ser publicat a (xxxx).</p> <p>Ha estat un procés complex donat el gran nombre d'investigadors i investigadores que van presentar treballs (o de treballs investigació que van ser presentats). Al Consell acadèmic valorem especialment la qualitat de la seva obra i ens honoraria poder comptar amb vostè entre les nostres col·laboradores i col·laboradors (o les persones que col·laboren amb la nostra revista).</p> <p>Restem a la seva disposició per (...).</p> <p>La saluda atentament,</p> <p>Dr. Ripoll Consell acadèmic</p>	<p>Benvolguda Srta. Peris,</p> <p>Li comuniquem que el seu article ha estat seleccionat per a ser publicat a la revista (xxxx).</p> <p>Ha estat un procés complex donat el gran nombre d'investigadors que van presentar treballs. Els membres del Consell acadèmic valorem especialment la qualitat de la seva obra i ens sentiríem honorats si poguéssim comptar amb vostè entre els nostres col·laboradors.</p> <p>Restem a la seva disposició per (...).</p> <p>La saluda atentament,</p> <p>Dr. Ripoll Consell acadèmic</p>

III.1. Diferents recursos per a diferents documents (4)

III.1.2. Textos oberts adreçats a persones indeterminades o desconegudes (1)

Són textos oberts aquells en que ens adrecem a persones indeterminades desconeixent doncs el sexe de les mateixes. Aquests documents són els que presenten més dificultats a l'hora de ser redactats i on és més freqüent un abús en l'ús del masculí com a genèric.

Per a evitar-ho hem d'usar fórmules que permetin evitar qualsevol marca de gènere. Combinant les diferents fórmules podem redactar un text inclusiu i comprensible.

❑ Cartes, circulars, oficis, convocatòries, correus electrònics (1)

En **encapçalaments o les salutacions** adreçats a una persona indeterminada o a persones múltiples podem recórrer al tractament de vos, a formes dobles senceres, o a mots genèrics o invariables ja que es poden llegir amb més facilitat. Sempre que puguem és preferible l'ús de genèrics ja que permeten una expressió més equitativa, i eviten haver d'esmentar la forma masculina i la femenina. En altres casos, el desdoblament permet subratllar que ens dirigim a dones i homes.

Benvolguts, benvolgudes
Benvolguts senyors, benvolgudes senyores
Benvolguts associats i associades,
Sr./Sra.
Us donem la benvinguda
A tot el personal
A tota la plantilla
A totes les persones interessades
A qui correspongui

III.1. Diferents recursos per a diferents documents (5)

III.1.2. Textos oberts adreçats a persones indeterminades o desconegudes (2)

❑ Cartes, circulars, oficis, convocatòries, correus electrònics (2)

Vegem exemples de com millorar la redacció d'un text tenint en compte els diferents criteris recollits als apartats anteriors.

Llenguatge inclusiu	Llenguatge no-inclusiu
<p>La direcció de l'Escola de formació, certifica, a petició de la persona interessada que, _____, ha participat en el programa de formació "<i>Aplicació de les noves tecnologies al món del treball</i>" i ha obtingut el certificat que l'acredita com a especialista.</p>	<p>El director de l'Escola de formació, fa constar, a petició de l'interessat que, _____, ha participant en el programa de formació "<i>Aplicació de les noves tecnologies al món del treball</i>" i ha obtingut el certificat que l'acredita com a especialista.</p>
<p>Benvolgut soci, benvolguda sòcia,</p> <p>Hem llançat una nova aplicació que permet gestionar de millor manera la relació amb els nostres associats i associades.</p> <p>Amb aquesta eina les persones usuàries (o usuaris i usuàries) podran realitzar diverses gestions sense necessitat de registrar-se cada vegada. (...)</p> <p>Us saludem atentament,</p>	<p>Benvolgut soci,</p> <p>Hem llançat una nova aplicació que permet gestionar de millor manera la relació amb els nostres associats.</p> <p>Amb aquesta eina l'usuari podrà realitzar diverses gestions sense necessitat de registrar-se cada vegada. (...)</p> <p>El saludem atentament,</p>
<p>Es convoca a tots i totes les estudiants a la pròxima assemblea per a l'elecció de representant estudiantil al consell.</p> <p>A la mateixa les cinc persones candidates (o candidatures) exposaran el seu programa (...).</p> <p>Animem a tothom a participar!</p>	<p>Es convoca a tots els estudiants a la pròxima assemblea per a l'elecció del representat dels estudiats al consell.</p> <p>A la mateixa els cinc candidats exposaran el seu programa (...).</p> <p>Animem a tots a participar!</p>

III.1. Diferents recursos per a diferents documents (6)

III.1.2. Textos oberts adreçats a persones indeterminades o desconegudes (3)

❑ Impresos, formularis o textos esquemàtics

En documents com els *impresos o formularis*, tant si són en paper com si es tracta de documents electrònics, en què hi ha espais per emplenar, el més idoni és fer servir fórmules neutres sense variació de gènere. Mateixa solució s'ha d'aplicar als *textos esquemàtics* (llistes, taules o gràfics).

Dades de la persona sol·licitant	Dades del sol·licitant
Dades de la persona interessada	Dades de l'interessat
Nom	Sr./Sra.
Nom i cognoms	En/Na
Amb domicili	Domiciliat a
Domicili	Domiciliat/da a
Amb naixement a	Nascut a
Lloc de naixement	Nascut/da a
Títol de llicenciatura en	Llicenciat/da en
Títol de grau en	Graduat/da en
Títol de	Titulat/da en
Signatura de la persona sol·licitant	Signatura del sol·licitant
Signatura	Signant

Si no es possible servir fórmules neutres i cal emprar una expressió amb marca de gènere, donat que es tracta de documents on prima l'economia de l'espai es poden utilitzar formes dobles separades per una barra.

III.1. Diferents recursos per a diferents documents (7)

III.1.2. Textos oberts adreçats a persones indeterminades o desconegudes (4)

❑ Textos normatius: convenis, protocols, manuals, o procediments

En els textos normatius són freqüents les referències a càrrecs unipersonals, a òrgans de gestió, i també a col·lectius diversos que, pel seu caràcter indeterminat, fan necessari tenir en compte tots dos gèneres.

L'estratègia de redacció més idònia és **combinar els diferents recursos que permeten evitar la marca de gènere**. Les millors opcions són les formes genèriques, col·lectives o indefinides, o bé les formes dobles senceres, especialment en singular; també es poden usar recursos com els sintagmes nominals, les perífrasis, els pronoms (qui, es, si vos/us) o els indefinites asexuals (cada, qualsevol, la resta).

Donat que es tracta de textos de redacció seguida i de certa extensió, alternatives com les barres no són adequades ja que dificulten la lectura.

En l'elecció de recursos s'ha de tenir en compta que s'ha prioritzar la llegibilitat, evitant les expressions forçades o artificioses que dificulten la compressió del text, i sempre mantenint la coherència interna al llarg del document sense allunyar-ho gaire de la redacció dels textos del llenguatge comú formal.

III.1. Diferents recursos per a diferents documents (8)

III.1.2. Textos oberts adreçats a persones indeterminades o desconegudes (5)

❑ Textos normatius: convenis, protocols, manuals, o procediments (2)

En l'elecció d'alternatives apuntem a alguns criteris a tenir en compte en les diferents parts que poden integrar el text:

➤ *Títols de capítols, apartats i seccions*

En els títols, considerant el tipus de document i el contingut del mateix es pot optar per l'ús de formes dobles senceres o per l'ús de genèrics, tenint sempre en compte tots dos gèneres.

Llenguatge inclusiu	Llenguatge no-inclusiu
x. Actualització de les quotes de les persones associades o, x. Actualització de les quotes dels associats i associades	x. Actualització de les quotes dels associats
Associació d'antropòlegs i antropòlogues Associació d'antropòlogues i antropòlegs Associació d'antropologia Associació de professionals de l'antropologia	Associació d'antropòlegs

III.1. Diferents recursos per a diferents documents (9)

III.1.2. Textos oberts adreçats a persones indeterminades o desconegudes (6)

❑ Textos normatius: convenis, protocols, manuals, o procediments (3)

➤ *Cos del text*

En el cos del text les opcions preferents són les formes genèriques, col·lectives, indefinides o altres expressions sense marca de gènere, o bé les formes dobles senceres, especialment en singular, quan les anteriors opcions no siguin adequades o es vulgui remarcar la presència de dones i homes.

Quan es fa referència a una persona concreta ocupant un càrrec, si volem assegurar la seva validesa i adequació del text en el temps, ha de prevaldre el càrrec o l'òrgan sobre la persona, tenint en compte que els càrrecs poden ser ocupats tant per homes com per dones.

Llenguatge inclusiu	Llenguatge no-inclusiu
La candidatura a la presidència	El candidat a president
La decisió correspon a la direcció	La decisió correspon al director
Els i les caps de departament	Els caps de departament
Correspon a la vicepresidència	Correspon a la vicepresidenta
Les persones que integren la Comissió d'Igualtat	Els membres de la Comissió d'Igualtat
La representació legal dels treballadors i les treballadores o La representació legal de la plantilla	Els representants legals dels treballadors

III.1. Diferents recursos per a diferents documents (10)

III.1.2. Textos oberts adreçats a persones indeterminades o desconegudes (7)

❑ Textos normatius: convenis, protocols, manuals, o procediments (4)

➤ *Signatura*

Si es tracta d'un document que finalitza amb una signatura, en aquesta hi ha de constar sempre el càrrec amb la forma que correspongui a la persona que l'ocupa.

Sr. Pau Novell
Director de màrqueting

Sra. Núria Peris
Directora de comunicació

❑ Altres documents

- ❑ *Fulletons, tríptics*, etc. es redactaran considerant tots dos sexes per mitjà de termes genèrics, neutres, col·lectius o formes dobles.

III.1. Diferents recursos per a diferents documents (11)

III.1.2. Textos oberts adreçats a persones indeterminades o desconegudes (8)

❑ Altres expressions comunicatives

- En els **eslògans** el més adequat és adequat l'ús de formes dobles senceres o genèriques.
- En les **retolacions** usarem genèrics, abstractes o col·lectius - podem referir-nos a aquest càrrec amb el nom de l'organisme o la unitat administrativa corresponent - sempre que sigui possible o formes dobles senceres amb barra si no coneixem el sexe. En cas contrari, farem la designació de forma específica segons hi correspongui.

Llenguatge inclusiu	Llenguatge no-inclusiu
Direcció	Director
Gerència	Gerent
Presidència	President
Sala de la delegació sindical	Sala de delegats sindicals

Amb caràcter general, la fórmula d'afegir una clàusula al text assenyalant el compromís amb la igualtat o la voluntat de no-discriminació no és una alternativa donat que comporta l'absència igualitària de les dones en el discurs.

No són vàlides ni les declaracions generals del tipus: *Aquesta entitat no discrimina per raó de sexe, raça o creença religiosa, o Aquesta entitat està compromesa amb la igualtat i la diversitat;* ni les que excusen l'ús de llenguatge sexista afirmant el caràcter inclusiu del "masculí neutre": *Per tal d'alleugerir el text, el termes masculins referits a persones tenen sentit genèric.*

IV. ORIENTACIONS BÀSIQUES PER AL TRACTAMENT NO SEXISTA DE LES IMATGES

L'ús d'imatges pot caure en les mateixes pràctiques discriminatòries i sexistes del llenguatge i convertir els homes en el punt de referència. És necessari doncs que el tractament igualitari s'estengui a les imatges que acompanyen els textos, qualsevol que sigui el seu format: publicacions, cartells, fulletons, pàgines web i publicitat en general.

En l'ús d'imatges cal recordar que:

- Representar el grup humà amb imatges i icones femenines i masculines quan es refereix a persones, evitant prendre com a model únic i universal la figura masculina.
- Evitar l'ús d'imatges que reproduïxen i perpetuen estereotips i clixés de gènere i que limiten la projecció de les dones; ans el contrari, utilitzar imatges que permetin promoure un canvi de valors, trencant amb els imaginaris estereotipats i visibilitzant a les dones en àmbits o activitats en les quals estan poc representades o han estat poc representades.
- Incorporar la veu femenina, visibilitzant i reconeixent els èxits i aportacions de les dones, les seves necessitats i les seves expectatives.

IV. ORIENTACIONS BÀSIQUES PER AL TRACTAMENT NO SEXISTA DE LES IMATGES (2)

- Apostar per una participació i representació equilibrada de dones i homes en les imatges en relació a la quantitat de dones i homes que apareixen, en la mida i durada de les imatges d'unes i d'altres, així com en el plànols en les que apareixen dones i homes. No segregat dones i homes en les imatges com si es tractes de dos col·lectius diferents.
- Evitar imatges en que les dones apareguin com subordinades als homes o com objectes sexuals o eròtics.
- Donar una imatge real de la diversitat de dones que formen part de la societat, evitant redundar en un model únic, moltes vegades reflex d'un ideal de dona elaborat des del punt de vista masculí.

Considerar d'altra banda, en aquelles imatges que van acompanyades de veu:

- Utilitzar indistintament la veu d'home i de dona per trencar amb l'associació de l'home amb l'autoritat, credibilitat i fiabilitat.

Les imatges, explícita o implícitament, han de promoure el respecte i la igualtat en les relacions entre homes i dones.

V. GLOSSARI DE TERMES I ALTERNATIVES PER L'ÚS INCLUSIU I NO SEXISTA DEL LENGUATGE

Termes femenins	Termes masculins	Construccions inclusives i no sexistes	
		Genèrics, abstractes, col·lectius i altres expressions	Formes dobles
L'admesa Les admeses	L'admès Els admesos	<ul style="list-style-type: none"> • Les persones admeses • El personal admès 	<ul style="list-style-type: none"> • Les admeses i els admesos • Els admesos i les admeses • Les admeses i admesos • Els admesos i admeses • Els/les admesos/es
L'administrativa Les administratives	L'administratiu Els administratius	<ul style="list-style-type: none"> • El personal administratiu • El personal d'administració • El cos administratiu • El cos d'administració • La plantilla administrativa • La plantilla d'administració 	<ul style="list-style-type: none"> • Les administratives i els administratius • Els administratius i les administratives • Les administratives i administratius • Els administratius i administratives • Els/les administratius/ves
L'assessora Les assessores	L'assessor Els assessors	<ul style="list-style-type: none"> • L'assessoria • Les assessories • L'assessorament • L'equip assessor • El consell assessor • El personal assessor 	<ul style="list-style-type: none"> • Les assessores i els assessors • Els assessors i les assessores • Les assessores i assessors • Els assessors i assessores • Els/les assessors/ores
L'assistent Les assistents	L'assistent Els assistents	<ul style="list-style-type: none"> • L'assistència • El personal d'assistència 	<ul style="list-style-type: none"> • Les i els assistents • Els i les assistents • Les/els assistents • Els/les assistents

Termes femenins	Termes masculins	Construccions inclusives i no sexistes	
		Genèrics, abstractes, col·lectius i altres expressions	Formes dobles
L'auxiliar Les auxiliars	L'auxiliar Els auxiliars	<ul style="list-style-type: none"> • El personal auxiliar • El cos auxiliar • La plantilla auxiliar 	<ul style="list-style-type: none"> • Les i els auxiliars • Els i les auxiliars • Les/els auxiliars • Els/les auxiliars
L'advocada Les advocades	L'advocat Els advocats	<ul style="list-style-type: none"> • L'advocacia 	<ul style="list-style-type: none"> • Les advocades i els advocats • Els advocats i les advocades • Les advocades i advocats • Els advocats i advocades • Els/les advocats/des
L'assessora Les assessores	L'assessor Els assessors	<ul style="list-style-type: none"> • L'assessoria • L'assessorament • L'equip assessor 	<ul style="list-style-type: none"> • Les assessores i els assessors • Els assessors i les assessores • Les assessores i assessors • Els assessors i assessores • Els/les assessors/es
La cap de servei Les caps de servei	El cap de servei Els caps de servei	<ul style="list-style-type: none"> • El servei 	<ul style="list-style-type: none"> • Les i els caps de serveis • Els i les caps de servei • Les/els caps de servei • Els/les caps de servei
La beneficiaria Les beneficiaries	El beneficiari Els beneficiaris	<ul style="list-style-type: none"> • Les persones beneficiaries 	<ul style="list-style-type: none"> • Les beneficiaries i els beneficiaris • Els beneficiaris i les beneficiaries • Les beneficiaries i beneficiaris • Els beneficiaris i beneficiaries • Les/els beneficiaris/es • Els/ les beneficiaris

Termes femenins	Termes masculins	Construccions inclusives i no sexistes	
		Genèrics, abstractes, col·lectius i altres expressions	Formes dobles
Benvolguda Benvolgudes	Benvolgut Benvolguts	<ul style="list-style-type: none"> • Us donem la benvinguda 	<ul style="list-style-type: none"> • Benvolgudes i benvolguts • Benvolguts i benvolgudes • Benvolguts/des
La candidata Les candidates	El candidat Els candidats	<ul style="list-style-type: none"> • La candidatura • Les persones candidates 	<ul style="list-style-type: none"> • Les candidates i els candidats • Els candidats i les candidates • Les candidates i candidats • Els candidats i candidates • Els/les candidats/es
La ciutadana Les ciutadanes	El ciutadà Els ciutadans	<ul style="list-style-type: none"> • La ciutadania • La població • La societat 	<ul style="list-style-type: none"> • Les ciutadanes i els ciutadans • Els ciutadans i les ciutadanes • Les ciutadanes i ciutadans • Els ciutadans i ciutadanes • Els/les ciutadans/es
La col·legiada Les col·legiades	El col·legiat Els col·legiats	<ul style="list-style-type: none"> • Les persones col·legiades 	<ul style="list-style-type: none"> • Les col·legiades i els col·legiats • Els col·legiats i les col·legiades • Les col·legiades i col·legiats • Els col·legiats i col·legiades • Els/les col·legiats/des
La consellera Les conselleres	El conseller Els consellers	<ul style="list-style-type: none"> • La conselleria • El consell 	<ul style="list-style-type: none"> • Les conselleres i els consellers • Els consellers i les conselleres • Les conselleres i consellers • Els consellers i conselleres • Els/les conselleres/es

Termes femenins	Termes masculins	Construccions inclusives i no sexistes	
		Genèrics, abstractes, col·lectius i altres expressions	Formes dobles
La consultora Les consultores	El consultor Els consultors	<ul style="list-style-type: none"> • La consultoria • L'equip consultor • El grup consultor • El personal consultor • El personal de consultoria 	<ul style="list-style-type: none"> • Les consultores i els consultors • Els consultors i les consultores • Les consultores i consultors • Els consultors i consultores • Els consultors/es
La contractant Les contractants	El contractant Els contractants	<ul style="list-style-type: none"> • La part contractant • Les parts contractants • El personal contractant 	<ul style="list-style-type: none"> • Les i els contractants • Els i les contractants • Les/els contractants • Els/les contractants
La defensora Les defensores	El defensor Els defensors	<ul style="list-style-type: none"> • La defensoria 	<ul style="list-style-type: none"> • Les defensores i els defensors • Els defensors i les defensores • Les defensores i defensors • Els defensors i defensores • Els/les defensors/es
La delegada Les delegades	El delegat Els delegats	<ul style="list-style-type: none"> • La delegació 	<ul style="list-style-type: none"> • Les delegades i els delegats • Els delegats i les delegades • Les delegades i delegats • Els delegats i delegades • Els/les delegats/des
La demandant Les demandants	El demandant Els demandants	<ul style="list-style-type: none"> • La part demandant 	<ul style="list-style-type: none"> • Les i els demandants • Els i les demandants • Les/els demandants • Els/les demandants

Termes femenins	Termes masculins	Construccions inclusives i no sexistes	
		Genèrics, abstractes, col·lectius i altres expressions	Formes dobles
La destinatària Les destinatàries	El destinatari Els destinataris	<ul style="list-style-type: none"> • Destinació • Les persones destinatàries • Les persones a qui s'adreça 	<ul style="list-style-type: none"> • Les destinatàries i els destinataris • Els destinataris i les destinatàries • Les destinatàries i destinataris • Els destinataris i destinatàries • Els/les destinataris/àries
La directora Les directores	El director Els directors	<ul style="list-style-type: none"> • L'equip de direcció • L'equip directiu • La direcció • La directiva • Els personal de direcció 	<ul style="list-style-type: none"> • Les directores i els directors • Els directors i les directores • Les directores i directors • Els directors i directores • Els/les directors/res
La dona Les dones	L'home Els homes	<ul style="list-style-type: none"> • Les persones • Els éssers humans • La humanitat • La població • La gent • El gènere humà • L'espècie humana 	<ul style="list-style-type: none"> • Les dones i els homes • Els homes i les dones • Les dones i homes • Els homes i dones • Les/els dones/homes • Els/les homes/dones
L'empleada Les empleades	L'empleat Els empleats	<ul style="list-style-type: none"> • El personal empleat 	<ul style="list-style-type: none"> • Les empleades i els empleats • Els empleats i les empleades • Les empleades i empleats • Els empleats i empleades • Els/les empleats/des

Termes femenins	Termes masculins	Construccions inclusives i no sexistes	
		Genèrics, abstractes, col·lectius i altres expressions	Formes dobles
L'empresària Les empresàries	L'empresari Els empresaris	<ul style="list-style-type: none"> • L'empresariat 	<ul style="list-style-type: none"> • Les empresàries i els empresaris • Els empresaris i les empresàries • Les empresàries i empresaris • Els empresaris i empresàries • Els/les empresaris/àries
L'especialista Les especialistes	L'especialista Els especialistes	<ul style="list-style-type: none"> • El personal especialista • El personal especialitzat • La plantilla especialista • El cos d'especialistes 	<ul style="list-style-type: none"> • Les i els especialistes • Els i les especialistes • Les/els especialistes • Els/les especialistes
La formadora Les formadores	El formador Els formadors	<ul style="list-style-type: none"> • El personal formador • El personal de formació • Professionals de la formació • L'equip de formació 	<ul style="list-style-type: none"> • Les formadores i els formadors • Els formadors i les formadores • Les formadores i formadors • Els formadors i formadores • Els/les formadors/es
La gerent Les gerents	El gerent Els gerents	<ul style="list-style-type: none"> • La gerència • El personal de gerència • L'equip de gerència 	<ul style="list-style-type: none"> • Les i els gerents • Els i les gerents • Les/els gerents • Els/les gerents
La dona Les dones	L'home Els homes	<ul style="list-style-type: none"> • La persona • L'individu • L'esser humà • La gent • Tothom • Hom 	<ul style="list-style-type: none"> • Els homes i les dones • Les dones i els homes • Els homes i dones • Les dones i homes • Els/les homes/dones

Termes femenins	Termes masculins	Construccions inclusives i no sexistes	
		Genèrics, abstractes, col·lectius i altres expressions	Formes dobles
La informàtica Les informàtiques	L'informàtic Els informàtics	<ul style="list-style-type: none"> • El personal informàtic • El personal d'informàtica • L'equip d'informàtica • Els professional de la informàtica 	<ul style="list-style-type: none"> • Les informàtiques i els informàtics • Els informàtics i les informàtiques • Les informàtiques i informàtics • Els informàtics i informàtiques • Els/les informàtics/ques
La interessada Les interessades	L'interessat Els interessats	<ul style="list-style-type: none"> • La persona interessada • Les persones interessades • Tothom interessat • Hom interessat 	<ul style="list-style-type: none"> • Es interessades i els interessats • Els interessats i les interessades • Les interessades i interessats • Els interessats i interessades • Els/les interessats/des
La interina Les interines	L'interí Els interins	<ul style="list-style-type: none"> • Les persones en interinatge • El personal interí • La plantilla interina • L'interinatge 	<ul style="list-style-type: none"> • Les interines i els interins • Els interins i les interines • Les interines i interins • Els interins i interines • Els/les interins/es
La interventora Les interventores	L'interventor Els interventors	<ul style="list-style-type: none"> • El cos d'intervenció 	<ul style="list-style-type: none"> • Les interventores i interventors • Els interventors i les interventores • Les interventores i interventors • Els interventors i interventores • Els/les interventors/es
La membre Les membres	El membre Els membres	<ul style="list-style-type: none"> • Les persones membre • L'equip • L'entitat • El col·lectiu • La col·lectivitat 	<ul style="list-style-type: none"> • Les i els membres • Els i les membres • Les/els membres • Els/les membres

Termes femenins	Termes masculins	Construccions inclusives i no sexistes	
		Genèrics, abstractes, col·lectius i altres expressions	Formes dobles
La pèrita Les pèrites	El pèrit Els pèrits	<ul style="list-style-type: none"> El peritatge 	<ul style="list-style-type: none"> Les pèrites i els pèrits Els pèrits i les pèrites Les pèrites i pèrits judicials Els pèrits i pèrites Les/els pèrites/pèrits Els/les pèrits/pèrites
La presidenta Les presidentes	El president Els presidents	<ul style="list-style-type: none"> La presidència 	<ul style="list-style-type: none"> Les presidentes i els presidents Els presidents i les presidentes Les presidentes i presidents Els presidents i presidentes Els/les presidents/es
La representant Les representants	El representant Els representants	<ul style="list-style-type: none"> La representació 	<ul style="list-style-type: none"> Les i els representats Els i les representants Les/els representants Els/les representants
La responsable Les responsables	El responsable Les responsable	<ul style="list-style-type: none"> El personal responsables Les persones responsables L'equip responsable 	<ul style="list-style-type: none"> Les i els responsables Els i les responsables Les/els responsables Els/les responsables
La secretària Les secretàries	El secretari Els secretaris	<ul style="list-style-type: none"> La secretaria El secretariat Els personal de secretaria La plantilla de secretaria 	<ul style="list-style-type: none"> Les secretàries i els secretaris Els secretaris i les secretàries Les secretàries i secretaris Els secretaris i secretàries Els/les secretaris/àries

Termes femenins	Termes masculins	Construccions inclusives i no sexistes	
		Genèrics, abstractes, col·lectius i altres expressions	Formes dobles
La sòcia Les sòcies	El soci Els socis	<ul style="list-style-type: none"> • Les persones sòcies • Les persones associades • L'agrupació • L'associació 	<ul style="list-style-type: none"> • Les sòcies i els socis • Els socis i les sòcies • Les sòcies i socis • Els socis i sòcies • Les/els sòcies/socis • Els/les socis/sòcies
La tècnica Les tècniques	El tècnic Els tècnics	<ul style="list-style-type: none"> • L'equip tècnic • El personal tècnic • El cos tècnic • La plantilla tècnica 	<ul style="list-style-type: none"> • Les tècniques i els tècnics • Els tècnics i les tècniques • Les tècniques i tècnics • Els tècnics i tècniques • Els/les tècnics/tècniques • Les/els tècniques/tècnics
La telefonista Les telefonistes	El telefonista Els telefonistes	<ul style="list-style-type: none"> • L'atenció telefònica • L'equip d'atenció telefònica • El personal d'atenció telefònica 	<ul style="list-style-type: none"> • Les i els telefonistes • Els i les telefonistes • Les/els telefonistes • Els/les telefonistes
La titulada Les titulades	El titulat Els titulats	<ul style="list-style-type: none"> • La persona amb titulació • Les persones amb titulació • La persona titulada • Les persones titulades • El personal amb titulació • El personal titulat 	<ul style="list-style-type: none"> • Les titulades i els titulats • Els titulats i les titulades • Les titulades i titulats • Els titulats i titulades • Els/les titulats/ades

Termes femenins	Termes masculins	Construccions inclusives i no sexistes	
		Genèrics, abstractes, col·lectius i altres expressions	Formes dobles
La treballadora Les treballadores	El treballador Els treballadors	<ul style="list-style-type: none"> • El personal • La plantilla • El personal assalariat • La part treballadora • El personal retribuït • El personal laboral 	<ul style="list-style-type: none"> • Les treballadores i els treballadors • Els treballadors i les treballadores • Les treballadores i treballadors • Els treballadors i treballadores • Els/les treballadors/ores
Totes	Tots	<ul style="list-style-type: none"> • Tothom • Tota la gent • Tot el món • Totes les persones • Qui integra 	<ul style="list-style-type: none"> • Totes i tots • Tots i totes
La usuària Les usuàries	L'usuari Els usuaris	<ul style="list-style-type: none"> • Les persones usuàries 	<ul style="list-style-type: none"> • Les usuàries i els usuaris • Els usuaris i les usuàries • Les usuàries i usuaris • Els usuaris i usuàries • Els/les usuaris/àries
La vocal Les vocals	El vocal Els vocals	<ul style="list-style-type: none"> • La vocalia • Les vocalies 	<ul style="list-style-type: none"> • Les vocals i els vocals • Les i els vocals • Les/els vocals
La voluntària Les voluntàries	El voluntari Els voluntaris	<ul style="list-style-type: none"> • Voluntariat 	<ul style="list-style-type: none"> • Les voluntàries i els voluntaris • Els voluntaris i les voluntàries • Les voluntàries i voluntaris • Els voluntaris i voluntàries • Els/les voluntaris/àries

VI. ALTRES RECURSOS I REFERÈNCIES

Per més informació sobre llenguatge inclusiu: **Recull de Termes, Dones i Treball**

http://treball.gencat.cat/web/.content/24_igualtat/Recursos/Eines/Estudis_igualtat/Documents/Recull_termes_Dones_Treball_cat.pdf

Es pot obtenir més informació sobre aquest tema al recull de guies:

<http://www.inmujer.gob.es/servRecursos/formacion/GuiasLengNoSexista/docs/Guiaslenguajenosexista.pdf>

Específicament sobre llenguatge inclusiu:

http://www.igualdadenlaempresa.es/recursos/herramientas/docs/Kit_03_Comunicacion_Incluyente.pdf

V. ALTRES RECURSOS I REFERÈNCIES (2)

Consultes en llengua catalana:

- TERMCAT: www.termcat.net
- Cercaterm, servei de consultes terminològiques en línia [En línia]. Barcelona: TERMCAT, Centre de terminologia. <http://www.termcat.net/cercaterm>
- Gran diccionari de la llengua catalana: <http://www.grecnet/home/cel/dicc.htm>
- Consorci de normalització lingüística: <http://www.lin.cpnl.org/index.php>
- Institut d'Estudis Catalans: <http://dlc.iec.cat/>
- Què és sexista? www.gencat.net/icdona/op9_a31.htm
- El Conjurador (conjurador de verbs): <http://k.lasphot.com/verbs>

Consultes en llengua castellana:

- Real Academia de la Lengua Española: <http://www.rae.es/>

Varis idiomes:

- <http://www.wordreference.com/>